

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكِ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾
سورة المائدة ، ٥٨

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
"لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا
أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهَمُوا، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي التَّهَجِيرِ
لَاسْتَبَقُوا إِلَيْهِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي الْعَتَمَةِ وَالصُّبْحِ لَأَتَوْهُمَا
وَلَوْ حَبَوًّا"

البخاري، الأذان، ٩؛ مسلم، الصلاة، ١٢٩

Aziz Müminler!

Yeryüzünde her gün milyarlarca insan farklı sesler duyar. Kimi ticarete çağırır, kimi eğlenceye davet eder, kimi dünyalık işlerin peşine düşürür. Fakat bütün bu seslerin arasında bir ses vardır ki asırlardır gönülleri uyandırır, ruhları diriltir ve insanı Rabbine çağırır. O ses ezan-ı Muhammedî'dir. Ezan sadece namaz vaktini haber veren bir ilan değildir. Ezan tevhidin haykırılışıdır. Ezan kulluğun çağrısıdır. Ezan Müslüman kimliğinin en güçlü nişanelerinden biridir. Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Namaza çağırduğunuz zaman onu alaya ve eğlenceye alırlar."¹ Yani ezan ve namaz birer ayrıdır. Müminler için kulluk çağrısı, inkârcılar için de inkârlarını ortaya çıkaran bir turnusol kâğıdıdır.

Aziz Kardeşlerim!

Ezanın ortaya çıkışı da başlı başına ibret dolu bir hadisedir. Medine'de Müslümanlar çoğalmış, Mescid-i Nebvî inşa edilmişti. Fakat insanları namaza çağırarak bir usul henüz belirlenmemişti. Sahabe günlerce istişare etti. Çan çalmak, boru üfleme gibi teklifler gündeme geldi. Ancak Allah Teâlâ bu ümmete başka ümmetlere benzemeyen bir şiar nasip etti. Abdullah b. Zeyd (r.a.) gördüğü rüyada ezanı öğrendi ve bunu Resûlullah (s.a.v.)'e anlattı. Efendimiz de bu rüyanın hak olduğunu bildirerek Bilâl-i Habeşî (r.a.)'a ezanı okutmuştur.

İlk ezan Medine semalarında yükseldiğinde sadece bir çağrı başlamadı, kıyamete kadar devam edecek bir iman sesi de başlamış oldu.

Muhterem Müslümanlar!

Ezanın fazileti hakkında Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: "İnsanlar ezandaki ve birinci

saftaki sevabı bilselerdi, buna ancak kura çekerek ulaşabilirlerdi."²

Bir başka hadîs-i şerifte ise "Müezzinlerin boyunları kıyamet gününde insanların en uzunları olacaktır."³ buyurulmuştur. Âlimlerimiz bu hadisi müezzinlerin kıyamet gününde yüksek makam ve şerefe sahip olacakları şeklinde açıklamışlardır.

Yine Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Müezzinin sesinin ulaştığı her insan, cin, taş ve ağaç kıyamet gününde onun lehine şahitlik edecektir."⁴ Düşünün kardeşlerim; bir müezzinin sesi sadece insanlara değil, bütün kâinata ulaşan bir şahitlik çağrısıdır.

Aziz Cemaat!

Sahabe ezanı sadece duymuyor, yaşıyordu. Rivayet edilir ki Hz. Ömer, Abdullah b. Zeyd (r.a.)'ın anlattığı ezan lafızlarını duyunca heyecanla Resûlullah (s.a.v.)'in yanına gelmiş ve kendisinin de aynı sözleri rüyasında gördüğünü söylemiştir. Böylece sahabenin gönülleri aynı ilahî çağrıda birleşmiştir.

Bir başka sahne ise yıllar sonra yaşanmıştır. Resûlullah (s.a.v.)'in vefatından sonra Medine'den ayrılan Bilâl-i Habeşî (r.a.) uzun süre ezan okumamıştır. Yıllar sonra Medine'ye döndüğünde Hz. Hasan ve Hüseyin'in isteği üzerine yeniden ezan okumaya başlamıştır. Sabah namazı için ezan okurken "Eşhedü enne Muhammed-e'r-Resûlullah" sözlerine geldiğinde bütün Medine Allah Resulü (s.a.v.)'in aralarına döndüğünü sanmış, heyecanlanarak gözyaşlarına boğulmuştur. Çünkü bu ses insanlara sadece namazı değil, Allah Resulü'nü de hatırlatıyordu.

Kardeşlerim!

Ezan okunurken durup dinlemek, müezzinin sözlerini tekrar etmek ve ardından dua etmek sünnettir. Resûlullah (s.a.v.) "Müezzini duyduğunuz zaman onun söylediklerini tekrar edin."⁵ buyurmuş, ardından yapılan duanın kabul edileceğini müjdelemiştir.

Öyleyse ezanı sıradan bir ses gibi dinlemeyelim. Her "Allahu Ekber"de Allah'ın yüceliğini tefekkür edelim. Her "Hayye ale's-salâh"ta Rabbimizin bizi huzuruna çağırıldığını hissedelim. Her "Hayye ale'l-felâh"ta gerçek kurtuluşun Allah'a kullukta olduğunu yeniden idrak edelim.

Allah'ım! Kalplerimizi ezanın manasıyla dirilt. Bizi gözü namazda, kulağı ezanda olanlardan eyle. Hayatımızı senin davetinle ve hidayetle şekillendiren kullarından eyle. Amin.

¹ Mâide suresi, 5:58

² Buhârî, Ezân, 9; Müslim, Salât, 129

³ Müslim, Salât, 14

⁴ Buhârî, Ezân, 5

⁵ Buhârî, Ezân, 7; Müslim, Salât, 11